

Sygn. akt III CSK 121/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 27 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Bożena Nowicka

w sprawie z powództwa S. H. i A. S.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej [...]

o ustalenie,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej w dniu 27 stycznia 2006 r.,

na rozprawie

skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 kwietnia 2005 r.,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od powodów na rzecz
pozwannej kwotę 600,- (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2005 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powodów S. H. i A. S. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 października 2004 r. Tym ostatnim wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił żądanie powodów ustalenia, że byli członkami Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej [...] w okresie czerwiec 1999 - czerwiec 2002.

Sąd pierwszej instancji nie czynił ustaleń faktycznych dotyczących przebiegu Walnego Zgromadzenia Członków pozwanej Spółdzielni z dnia 28 czerwca 1999 r. ani nie oceniał ważności zapadłych na nim uchwał. Uchwały te zostały uznane za nieważne w wyniku postępowań przed sądami, przy czym nieważność uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej została prawomocnie ustalona w sprawie I C .../03. W sprawie tej powództwo zostało uznane przez pozwaną Spółdzielnię. Sąd Okręgowy za podstawę oddalenia powództwa przyjął, że powodowie nie mają interesu prawnego w domaganiu się ustalenia, iż pełnili funkcje członków Rady Nadzorczej Spółdzielni w latach 1999 - 2003. Jeżeli bowiem zostali oni pozwani w związku ze stwierdzeniem nieważności uchwały o wyborze Rady Nadzorczej, to przysługuje im tam prawo obrony zapewniające wystarczającą ochronę prawną. Nadto powodowie nie domagają się ustalenia stosunku prawnego lub prawa, lecz faktu. Takie żądanie jest niedopuszczalne, także w odniesieniu do faktów prawnie doniosłych z uwagi na ich konstytucyjne znaczenie dla powstania stosunku prawnego lub prawa.

Oddalając apelację powodów Sąd Apelacyjny wskazał, że powodowie nie żądają ustalenia prawa ani stosunku prawnego. Ponadto, przyjmując dopuszczalność powództwa o ustalenie tzw. faktu prawotwórczego, Sąd uznał, że żądanie powodów nie odnosi się do faktu o takim charakterze. W treści żądania brak wyodrębnienia stosunku prawnego, którego istnienie powodowie zamierzają wykazać. Waler stosunku prawnego podlegającego ustaleniu w trybie art.189 k.p.c. miałyby ważność lub nieważność uchwały o wyborze Rady Nadzorczej pozwanej

Spółdzielni. Sąd Apelacyjny podzielił zatem stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powodowie żądali ustalenia faktu, co jest niedopuszczalne.

Sąd drugiej instancji podzielił także pogląd Sądu Okręgowego, że powodowie nie wykazali interesu prawnego uzasadniającego ich żądanie. Nie jest wystarczające ogólnikowe powołanie się na art.39 k.c. Powodowie mogliby co najwyżej żądać ustalenia, że nie ponoszą odpowiedzialności odszkodowawczej wobec konkretnego podmiotu lub ustalenia ważności konkretnej, zawartej przez nich jako członków Rady Nadzorczej umowy. Wbrew przekonaniu powodów wyrok zapadły w procesie o ustalenie wiąże tylko strony postępowania; nie zachodzi tu przypadek rozszerzonej prawomocności.

Skarga kasacyjna powodów oparta została na podstawie naruszenia prawa materialnego. Wskazuje się naruszenie art.189 k.p.c. polegające na przyjęciu, że żądanie ustalenia członkostwa powodów w Radzie Nadzorczej pozwanej Spółdzielni jest żądaniem ustalenia faktu, gdy w istocie chodzi o ustalenie faktu prawotwórczego, który implikuje istnienie stosunku korporacyjnego łączącego osobę fizyczną piastującą funkcję organu osoby prawnej z tą osobą prawną oraz na przyjęciu, że powodowie nie mają interesu prawnego w domaganiu się ustalenia istnienia takiego faktu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W obszernym uzasadnieniu skargi kasacyjnej powodowie wykazują nietrafność stanowiska Sądu drugiej instancji w zakresie pojmowania tzw. faktu prawotwórczego oraz w zakresie wystąpienia interesu prawnego powodów uzasadniającego powództwo oparte na art.189 k.p.c. Jednak argumentacja ta nie może odnieść zamierzonego przez skarżących skutku z przyczyny o charakterze zasadniczym. Otóż skarżący całkowicie pomijają okoliczność, że istnieje prawomocny wyrok sądu, zapadły w sprawie I C .../03, stwierdzający nieważność uchwały Zgromadzenia Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej [...] z dnia 28 czerwca 1999 r. o wyborze członków Rady Nadzorczej Spółdzielni. Tymczasem, jak wynika z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, którzy je wydał, ale również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby. Prawomocnym wyrokiem zapadłym w sprawie

I C 533/03 Sąd orzekający w sprawie niniejszej są zatem związane. Wyrok zaś tam zapadły, przesądzając nieważność uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej Spółdzielni, jednocześnie przesądza fakt pełnienia, a raczej niepełnienia, funkcji członków tej Rady przez osoby wskazane w uchwale z dnia 28 czerwca 1999 r.

Żądanie sformułowane przez powodów zmierza w istocie do ominięcia skutków wynikających w istnieniu prawomocnego orzeczenia przesądzającego o nieważności wskazanej uchwały i z tej przyczyny nie mogło zostać uwzględnione. W tej sytuacji tracą znaczenie dla wyniku niniejszego postępowania podniesione w skardze kasacyjnej kwestie charakteru prawnego przedmiotu zgłoszonego żądania oraz występowanie interesu prawnego po stronie powodów. Nawet bowiem gdyby podzielić stanowisko skarżących, że ustalenie faktu pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej jest ustaleniem tzw. faktu prawotwórczego, a więc zgłoszenie żądania takiego ustalenia jest dopuszczalne na podstawie art.189 k.p.c. oraz że mają oni interes prawny w domaganiu się takiego ustalenia, ich żądanie nie mogłoby zostać uwzględnione.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, gdyż zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu mimo błędnego uzasadnienia (art. 398¹⁴ k.p.c.). O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art.108 § 1 k.p.c.